T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017/476
KARAR NO : 2017/665
KARAR TR : 27.11.2017

ÖZET: Yol kotunun yükseltilmiş olması nedeniyle oluştuğu önesürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. O. T.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. E.M. M.

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Afyon I ve II- Altıntaş Enerji İletim Hattı 70-71 ve 78-79 nolu direkler arası Hat altında kalan Afyon-Kütahya Karayolunun Anıtkaya Kasabası civarında, Karayolları 3. Bölge Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen çift yol dolgu ve asfalt çalışmaları sonrasında, söz konusu Karayolu ile iletkenleri arasında klerans sorunu yaşandığını ve bu noktalarda yapılan tomografik ölçümler neticesinde düşey mesafenin 70-71 nolu direkler arası iletkenleri ile düşey kleransı sağlanmadığı kuruluşlarınca yapılan rutin kontroller esnasında tespit edildiğini, bu durumun can ve mal güvenliği açısından ciddi tehlike arz ettiğini, bu nedenle; 154 kV. Afyon I - Altıntaş Enerji İletim Hattı 70-71 ve 78-79 nolu direkler arası hat altında kalan Afyon-Kütahya Karayolunun Anıtkaya Kasabası civarında Karayolları 3. Bölge Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen yol yenileme çalışmaları nedeniyle ortaya çıkan ihlalli durumun ortadan kaldırılması için 154 kV'luk Tek Devre 477 MCM iletkenli Afyon I-Altıntaş Enerji İletim Hattı 71 ve 79 nolu direklerin Deplase edilmesi işi sebebiyle doğan 181.386,64-TL masraf bedeli ile tespit dosyasına ilişkin 838,85-TL masraf bedeli dahil olmak üzere toplam 182.225,49-TL alacaklarının her bir harcamanın kuruluşlarınca ayrı ayrı ödenme tarihlerinden itibaren işleyecek Merkez Bankasının kısa vadeli avans işlemlerine uyguladığı avans faizi ile birlikte davalı kurumdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

AFYONKARAHİSAR 2. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 18.11.2015 gün ve E:2015/569, K:2015/877 sayı ile, davalı Karayolları Genel Müdürlüğü kamusal kurallar çerçevesinde faaliyet göstermekte olup eylem ve işlemlerinin de kamusal nitelikte ve kamu hizmeti kavramı çerçevesinde olduğu; davada ileri sürülüş ve olayın gerçekleşme biçimine göre, davanın anılan davalıya yöneltilmesinin nedeninin de idari eylemden kaynaklandığı, kamu hizmetinin görülmesi sırasında ve idari eylemden doğan zararların giderilmesinde 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesi uyarınca idari yargı görevli olduğundan, Mahkemelerinin görevsiz olması nedeniyle dava dilekçesinin görev yönünden reddine, görevli mahkemenin İdare Mahkemesi olduğuna karar vermiş, bu karar davacı vekilince temyiz edilmiştir.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesi: 4.10.2016 gün ve E:2016/7283, K:2016/9384 sayı ile, dosyadaki yazılara, kararın dayandığı kanıtlarla yasaya uygun gerektirici nedenlere göre yerinde görülmeyen bütün temyiz itirazlarının reddiyle usul ve yasaya uygun olan hükmün onanmasına karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

AFYONKARAHİSAR İDARE MAHKEMESİ: 24.4.2017 gün ve E:2016/1031 sayı ile, davalı idarenin, TEİAŞ'ın idari irtifak hakkına sahip olduğu alanda yol yapımına girişmeden önce bu maddede öngörülmüş bulunan ve bu uyuşmazlıkta idari nitelikte tek çözüm şekli olan başvuruyu yapmadan başka bir deyişle Kanunda öngörülen usul ve esaslara uygun şekilde tasarrufta bulunmadan, davacı kurumun ayni hakkına vaki müdahalesinin haksız fiil niteliğinde bir el atma olduğunun kabulü gerektiği; hal böyle olunca, bu haksız ve kanunsuz el atmayı; "İdari İşlem" ya da "İdari Eylem" sayma olanağı bulunmadığı; bu müdahalenin, bir kamu hizmetinin ifası nedeniyle yapılmış olmasının; tarafların kamu kurumu olmaları, yapılan işe bir idari eylem niteliğini kazandırmayacağı, bu nedenle; uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görev alanı içerisinde bulunmadığı ve görevli yargı yerinin adli yargı mahkemelerinin görev alanı içerisinde kaldığı sonucuna varıldığından, 2247 sayılı Kanun uyarınca görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurmak gerektiği gerekçesiyle 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 27.11.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare

Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Davacı şirkete ait 154 KV. Afyon I ve II- Altıntaş E.İ.Hattı'nın 70-71 ve 78-79 no.lu direkler arası Hat altında kalan Afyon-Kütahya Karayolunun Anıtkaya Kasabası civarında, Karayolları 3.Bölge Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen çift yol yapım yenileme çalışmaları nedeniyle oluşan ihlalli durumun ortadan kaldırılması için; 154 KV. lık Tek Devre 477 MCM İletkenli Afyon I- Altıntaş Enerji İletim Hattı 71 ve 79 no.lu direklerin Deplase edilmesi işi sebebiyle doğduğu ileri sürülen 181.386,64-TL. masraf bedeli ile, Afyonkarahisar 2.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2013/260 Diş sayılı tespit dosyasına ilişkin 838,85-TL masraf bedeli dahil olmak üzere toplam 182.225,49-TL alacaklarının her bir harcamanın Kuruluşlarınca ayrı ayrı ödenme tarihlerinden itibaren işleyecek Merkez Bankasının kısa vadeli avans işlemlerine uyguladığı avans faizi ile birlikte davalı Kurumdan tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Davacı Kuruluşa ait 154 kV. Afyon I ve II- Altıntaş Enerji İletim Hattı 70-71 ve 78-79 no.lu direkler arası hat altında kalan Afyon-Kütahya Karayolunun Anıtkaya Kasabası civarında, Bölge Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen yol yenileme çalışmaları nedeniyle, söz konusu Karayolu ile iletkenleri arasında klerans sorunu yaşandığı ve bu noktalarda yapılan topografik ölçümler neticesinde düşey mesafenin 70-71 no.lu direkler arasında 8.5 m.,78_-79 direkler arasında 6.9 m. olduğu ve sonradan davalı idarece yapılan yol çalışması nedeniyle yolun davalı kuruluşun iletkenlerine olan düşey kleransı Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği'nde belirtilen +45 C de minimum 9 metre olma şartını sağlamadığı, bahsedilen ihlalli durumun, can ve mal güvenliği açısından mevcut yönetmeliğe ve yürürlükteki prosedüre göre biran evvel giderilmesi için Karayolları Bölge Müdürlüğü ile davacı Kuruluş arasında muhtelif zamanlarda yapılan yazışma ve yüz yüze yapılan görüşmelerden herhangi bir sonuç elde edilememesi sebebiyle ihlalli durumun bilirkişi aracılığı ile tespiti için davacı tarafından Afyonkarahisar 2.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2013/260 D.İş dosyası ile tespit yaptırıldığı, söz konusu klerans probleminin çözümü için ihlalli direklerin sökülerek yerine kleransı sağlayacak direklerin dikilmesi gerektiği ve bu iş için proje ve keşif hazırlama işlemlerinin tamamlanmasından sonra ihaleye çıkılarak tadilat işleminin yapılacağı, faturasının da Karayolları Bölge Müdürlüğüne dekont edileceğinin bildirildiği; yukarıda bahsi geçen ihlalli durumun giderilmesi amacıyla; 154 KV.'lık Tek Devre 477 MCM İletkenli Afyon I - Altıntaş Enerji İletim Hattı 71 ve 79 no.lu direklerinin Deplase edilmesi işinin tamamlandığı, bu iş ile ilgili olarak doğduğu ileri sürülen toplam 181.386, 64-TL. masraf bedelinin davacı Kuruluşa ait TEİAŞ T.C. Ziraat Bankası hesabına " 154 KV. Afyon I- Altıntaş Enerji İletim Hattı 71 ve 79 No.lu Direklerin deplase edilmesi işine ilişkin masraf bedelidir." şerhi ile 30 gün içerisinde yatırılması, aksi takdirde Kuruluşlarınca hukuki yollara başvurulacağının davalı idareye bildirilmesine karşın herhangi bir ödeme yapılmadığından bahisle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Davacı şirketin elektrik direkleri altına isabet eden taşınmazlarda 221(Amme Hükmi Şahısları Veya Müesseseleri Tarafından Fiilen Amme Hizmetlerine Tahsis Edilmiş Gayrimenkuller Hakkında Kanun) sayılı ve 2942 sayılı Kanun hükümleri uyarınca idari irtifak hakkı bulunmaktadır.

İdari irtifak hakları idarenin kamu yararına özel mülkiyete ait taşınmazlar üzerinde tesis ettiği yükümlülüklerdir. Bu nedenle sözü edilen yerler, kamu emlaki niteliği taşımaktadır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 30. maddesinde kamu tüzel kişilerinin ve kurumlarının sahip oldukları taşınmaz mal, kaynak veya irtifak haklarının diğer bir kamu tüzel kişisi veya kurumu tarafından kamulaştırılamayacağı; taşınmaz mala, kaynak veya irtifak hakkına ihtiyacı olan idarenin ödeyeceği bedeli de belirtmek suretiyle mal sahibi idareye yazılı olarak başvuracağı, olumsuz yanıt aldığında konunun Danıştay İdari dairesince incelenerek kesin olarak karara bağlanacağı, bedelde anlaşmazlık doğduğu takdirde uyuşmazlığın 3533 sayılı Kanun hükümlerine gitmeksizin yetkili asliye hukuk mahkemesinde çözümleneceği belirtilmektedir.

Davalı idarenin, TEİAŞ'ın idari irtifak hakkına sahip olduğu alanda yol yapımına girişmeden önce bu maddede öngörülmüş bulunan ve bu uyuşmazlıkta idari nitelikte tek çözüm şekli olan başvuruyu yapmadan başka bir deyişle Kanunda öngörülen usul ve esaslara uygun şekilde tasarrufta bulunmadan, davacı kurumun ayni hakkına vaki müdahalesinin haksız fiil niteliğinde bir el atma olduğunun kabulü gerekmektedir. Hal böyle olunca, bu haksız ve kanunsuz el atmayı; "İdari İşlem" ya da "İdari Eylem" sayma olanağı yoktur. Bu müdahalenin, bir kamu hizmetinin ifası nedeniyle yapılmış olması; tarafların kamu kurumu olmaları, yapılan işe bir idari eylem niteliğini kazandırmaz.

6098 sayılı Borçlar Kanununun 49. ve müteakip maddelerinde haksız fiilden doğan davalar, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunun 683. maddesinde ise el atmanın önlenmesi davaları düzenlenmiştir. Bu tür davaların adli yargı düzeninde yer aldığı tartışmasızdır.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a)İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b)İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c)Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

Diğer yandan, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin kararları gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında ve karayolları dışındaki alanlarda kamuya açık alanlarda, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı,

dolayısıyla karayolu kenarına yapılan çalışmalar nedeniyle meydana geldiği önesürülen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da sorumluluk davası olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu durumda açılan davanın, idarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak kurulmuş bir işleme karşı ya da bu nitelikteki işlem ve eyleminden doğan zararların tazminine yönelik olarak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1. maddesinde belirtilen dava türlerinden olmadığı anlaşıldığından, müdahalenin men'i (el atmanın önlenmesi), müdahaleyi oluşturan kısımların kal'i ile yıkıntıların kaldırılması temelinden kaynaklanan ve bunların doğal sonucu olan tazminat istemine ilişkin davanın adli yargı düzeninde yer alan bir dava türü olması nedenleriyle uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı görevli olduğundan, Afyonkarahisar İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile, Afyonkarahisar 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 10.12.2015 gün ve E:2015/569, K:2015/877 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Afyonkarahisar İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile, Afyonkarahisar 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 10.12.2015 gün ve E:2015/569, K:2015/877 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.11.2017 gününde Üye Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Ahmet Tevfik
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI

KARŞI OY

Davalı idarenin yol yapımı sırasında yol kotunu yükseltmesi nedeniyle elektrik direklerini tekrar güvenli mesafelere çekmek ve usulüne uygun hale getirmek amacıyla davacı tarafından yapılan masrafların tazmini istemiyle açılan davanın; idarenin eylemi sonucu oluştuğu ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılan bir tazminat davası olduğu, görüm ve çözümünün idari yargıya ait olduğu görüşüyle karara karşıyım. 27.11.2017

Üye
Turgay Tuncay VARLI